

OTOMOBİL UÇAR GİDER...

Abdurrahman Günay

■ “Ali Vecdi Bingöl”

Yanımda karım, arka koltukta oğlumuz... Altımızda da şimdikilerin; “Gel, seni de bırakalım, gideceğin yere!” teklifine bile kolay kolay ikna olmayacağı türden, dört tekerlekli büyükçe bir “gaz tenekesi”! Karı-koca öğretmen maaşıyla zar zor satın alınmış ikinci el bir otomobil... Altımızda, altı delik biricik “Murat’ımız!”

Şaka değil alırken dikkat etmemişim veya böyle bir şeyle karşılaşacağımı akıl edememişim ilk kez bir otomobile sahip olmanın coşkusuyla. Arabayı temizlemek için paspası kaldırıncı karım gösterdi. Hayretler içinde bir yüz ifadesi ve acımtırak bir gülümsemeye:

“Aaaa! Altından yol görünüyor bunun!”

Baktım, gerçekten sürücü koltuğunun hemen ötesinde, fren-gaz pedallarının dibinde, beş-on santimetre karelik bir delik! Canım sıkıldı sıkılmasına ya bozuntuya vermedim:

“Zıyanı yok, kapatırız tenekeyle, paspasla!” deyip geçiştirdim.

Öyle veya böyle, ihtiyacımızı görmeye hazır bir otomobilimiz vardı ve şükretmek gerekirdi buna da.

***

Özel otomobil... Yaz tatillerinin ve çoğumuzun uzak rüyası... Çekirdek aile saadetinin tanıtım çekiminden sahneler; ete kemiğe bürünmüş hâllerimiz... Amerikan filmlerinin yerli yorumu; düpedüz öykünerек o hayata... Gözümüz açılmış! Yeni yeni ulaşır olmuşuz modern çağ imkânlarına o yıllarda. Telefon, televizyon, otomatik çamaşır ve bulaşık makinesi, bilgisayar, pıtrak gibi çoğalırken alışveriş merkezleri ile çok katlı site yaşamı... Yani paranın sorgusuz sualsiz, zahmetli zahmetsiz ulaşabildiği her yer, her şey, her dünya nimeti... Kapalı

gişe oynamaya aday bir senaryo ve gönülleri zapt etmek için akan, imrendiren kareler söz konusu filmin tanıtımında.

Halktan kime sorsanız özlemi, aşağı yukarı birbirinin kopyası:

“Bir otomobilin olacak birader, yükleyeceksin bavullarını bagaja, açacaksın tak-çıkır sürgülü teybini... Camlar da öyle! Doğal, kendinden klimalı; püfür püfür hava ve koyacaksın kolunu kapı camı boşluğuna...”

Karın soracak:

“Nereye?”

Ve sen, mesut çehrenle ona:

“Nereye istersen oraya hayatım!” diyeceksin şişkin şişkin.

“Var mısın, birlikte dünyayı keşfetmeye?”

Karın -bir ihtimal sevgilin- dünden hazır ve razıdır bu teklife!

“Olur!” derken, şunu söylemiş olur aslında:

“Ey köhne dünya! Bizim de sıramız geldi sonunda. Aç, örtük kapılarını! Başlar çıksın biraz daraldığı yerden!”

Bu yüzden herkes her mihnete razı ve zorluyor imkânlarını. Yeter ki evden çıksın, bilhassa koyu yaz sıcaklarında... Çadır, baraka, karavan ya da aile pansiyonu mu olur? Fark etmez! Henüz otel motel yok bol yıldızlı. Olanlar da seçkin yerli-yabancı müşterilerin hizmetinde zaten. Ama sahiller yağmalanmamış daha. Kendi şarkısını söylüyor geceleri, denizde dalgalar ve yakamoz... Gündüzden ıslanmış mayolar, deniz suyunda çitilenmiş yaz giysileri bodur ağaç dallarında, iyotlu rüzgârın marifetli üfürmelerine teslim edilmiş... Yeme içme de öyle, olanaklar ölçüsünde elbette... Yaz bostanlarının bereketi nispetinde bir bolluk: Kavun, karpuz, domates, biber, salatalık... Peynir, zeytin, yumurta ve arada sucuk... Tavuk kanadından mangal partisi! Bütçeyi kısıp tatili uzun tutma projesi... “Bak, dönüp geldiler erkenden!” denilmesin muhitte. Uzunca kalınsın, güzel yanılsın ki kışa malzeme çıksın komşulara da anlatılacak ballandıra ballandıra: “Biz, Marmaris'teyken... Alanya'da... Çeşme'de bu yaz...” diye başlanacak yalanı bol hikâyelere inandırıcılık katılsın böylece!

Yok canım; benim bu türden bir kaygım, hesabım olmadı hiç, olmaz da... Ama eşim ne düşünür, bilemem tabii. Kadınlar, bilirsiniz, rekabetçi olurlar! Özellikle hemcinslerine karşı; olmayanı oldurmak, aza çok katmak, nispet yapıp düşman çatlatmak çabaları nükseder sıkça.

“Ya hanım, öyle değildi!” diyecek olsanız ya kaş göz oynatılır ya da müsait ortamda ve münasip sırada sırça kemiğimize bir tepik veya boşluğunuza bir dirsek yersiniz!

Üstelik yalancı çıkarır sizi:

“Sen bakma ona şekerim! Unutuyor, karıştırıyor her şeyi yaşlandıkça. Rahmetli kayınpederim de böyleydi son zamanlarında; sonra alzaymır oldu zaten.”

Neyi, nasıl, neresinden tutup düzelteceksiniz? İtiraz ettikçe derin bir kuyuya çekileceğinizi bilip çaresiz, insan içinde bir tatsızlığa meydan vermemek için yutkunur, susarsınız. İtirazınızı erteleseniz, ve misal, baş başa kaldığınızda:

“Yahu, niye öyle söyledin kadına? Ayıp değil mi?” deseniz de sonuç değişmez:

“İyi yapmışım. Dilime sağlık! Ya ne deseydim o görgüsüze?”

“O görgüsüz” dediği, benim Cemile teyzemin kızıdır mesela! Yani anneleri öz-beöz kardeş, teyze çocuklarıyız... Kırılır, gücenir, tatsızlık olurmuş! Umurunda değil... Hiç altta kalmaz, sağ olsun. İnsan şenlik bilmez. Göze göz, dişe diş; anında her hoyratlığın karşılığını verir. Hısım akrabaymış, dinlemez. Bense uyar oğlumumdur. Susar, çekilirim kenara.

O gün de Ramazan Bayramı'nın ikinci günü, malum bayram ziyareti kısa tutulur. Vakitlice gidilip kalkılmak iktiza eder. Cemile teyzemlere vardık ki iki kızı, beyleri ile toplamda üç de çocukları... Biz de üstüne geliverince, ev hınca-hınç... Salon genişçe de olsa ağız çok olunca bir uğultu dolduruyor ki ortamı, dayanılır gibi değil... Benimse gürültüye, kargaşaya tahammülüm hiç yok. Sık sık hanıma bakıyorum bu yüzden. Niyetim hâl hatır sorup erkenden dönmek evimize. Bahane de hazır:

“Daha gidilecek birkaç yerimiz var.”

Ama kadınlar, erkeklerden farklıdır. Önceden tembihleseniz de birbirlerini buldular mı unutuverirler vakti, saati! Laf lafı açar. Anasının eteğine yapışan mızımız çocuklar gibi hissederim böyle durumlarda kendimi. Yeltenecek olurum kalkmaya:

“Biz müsaade isteyelim.”

“Aaa, vallahi bırakmayız, Sezai abi!”

İkna etmeye çalışmak bana düşer yine:

“Bayram ziyaretinin kısası makbuldür, malum...”

Karşıdan, mukabil bir ikna çabası hiç gecikmez:

“Daha çay, kahve içmedik! Tatlı yiyeceğiz hem.”

Ağırlığı olan yaşlı ev sahibesinin sesi, bu hatırlatmaya arka çıkar hemen:

“Bak, sen seversin kadayıfı; özel yaptırdık güzel oğlum!”

Beş on dakika daha geçer. Göz göze geliriz yine hanımla:

“Hanım, biz kalkalım artık!”

Bir ağızdan, ev korusu yükseliverir:

“Meyve yemeden dünyada olmaz!”

Cemile teyzem, tekerlekli sandalyesinde... Ama bıraksan koşacak sevincinden. Ev şenlenmiş, bayram yerine dönmüş de yaşlı yüzünde atlıkarıncalar dönüyor sanırsın. Memduh eniştem, emekli albay; onun da benden kalır hâli yok açıklçası. Çekilmiş her zamanki köşe koltuğuna, lafa söze pek karışmadan etrafını izliyor. Çocuklar bir salonda, bir diğer odalarda... Arada bir gelip sarılıyorlar dedelerine, anneannelerine... Ağızları ise hiç boş durmuyor, çikolata tabağına gide gele.

Teyzemin kızlarından küçüğü, Nermin, sınıf öğretmenini bir özel okulda... Aynı meslekteniz. Halil Hoca da doçent, güzel sanatlarda; seramik sanatçısı. Tek kızları var: Dilruba, henüz küçük... Aklı başında, oturup kalkmasını bilir insanlar ama pek gidilip gelinmiyor hayat şartlarından. Karı koca çalışıyorlar tabii... Ancak bir özel günde, eş dost toplantısında bütün görüşmelerimiz... Nermin'in büyüğü Şermin ise iktisat açık öğretime devam ediyordu. Bitirip bitirmediğini sormadım hiç. Bitirmişse de bir işte çalışmıyor zaten. Evinde, iki çocuğunu büyütmele meşgul... Kocasının inşaat şirketi var, paraca bir sıkıntıları yok bildiğim kadarıyla. Yücel Bey, "Sen çalışma, evinin hanımı ol!" demiş olmalı karısına.

Şermin, daha atak ve biraz da patavatsız, Nermin'e göre... Zenginliğin verdiği bir rahatlıkla konuşuyor, bundan olsa gerek bir gizli şımarıklık sinmiş üstüne. Hadsiz ve daha tepeden bakıyor sanki insanlara. Yetişip gelirken de böyleydi ya artmış göründü bana bu kez, kof şişkinliği ve çevresine aldırmaazlığı... Üzüldüm.

***

Kapı çalınmış, duymadım. Çocuklardan Edanur açmış kapıyı, başlar girişe çevrildi hemen. Görevli, apartman otoparkındaki arabanın kime ait olduğunu soruyormuş. Künyesini okudu, "beyaz eski model bir araba" demeyi de ihmal etmedi markasını ve plakasını söylerken. "Buyur, benim..." dedim, "Bir şey mi oldu?" Adamcağız, "Yok, beyefendi!" deyip yutkunduz biraz ters ve telaşlı çıkışma. Kaygı etmiş sözüm ona, alt kattakilerden biri. Sor soruştur diye de tembihlemiş apartman görevlisine; neyin nesi, kimin fesi... Baktım, adam kapı ağzında ezilip büzülüyor; "Aldırma kardeşim!" "Her tarafta var, böyleleri." dedim, sırtını sıvazladım. O da üzülmüş belli: "O kadar dedim; 'Merak etmeyin Aziz Bey, bayram ziyareti için gelinmiştir. Yoksa kim gelip koyar arabasını otoparka, cesaret edip?' Ama tutturdu, evhamlı ya... 'Sen niye takip etmiyorsun, görevinin başında değilsin peki?' deyip bana çıkıştı bayram günü. 'Ya it uğursuz, ne idiği belirsiz kimseler dadanırsaymış apartmana!' Araba da eski model, yabancı olunca..." deyiverince bir şey demedim, ama canım sıkıldı iyice: "Söyle, merak etmesin, o beyefendiye. Usta, musluk tamirine gelmiş, az sonra çekecekmiş arabasını dersin."

Gönderdik adamı ya, en kötüsü, Şermin'in diline düşmekmiş! Başladı geveze geveze konuşmaya:

“Ay, Sezai! Darılma ama ben de girişte Yüksel’e söyledim. ‘Kapıcınındır!’ dediydi.” Gözlerindeki aşağılayıcı, alaycı gülümsemeyle daha da tahammül edilmez oluyor, farkında değil... Ama açıldı çenesi bir kere, durmuyor:

“Yüksel’le henüz evli değiliz, söz kesilecek... Eee tabii, eş dost hısıms akraba da çağrıldı törene. Hava da inadına yağışlı... Bir yağmur, bir yağmur... Gök delindi sanırsın. Kapı çalındı, gidip açtık. Saç baş, yaka paça kalmamış; sırlıslık! Annem çılgılığı bastı:

‘Bu ne hâl Sezai? Arabayla gelmediniz mi siz?’”

O anlattıkça ben karıma, Cemile teyzem de kızına bakıyor bir kıyamet kopmasını diye!

Teyzem, bir yandan da uyarıp duruyor kızını:

“Şermin!” diyor. “Nereden aklına geldi şimdi bunlar? Hadi bırak boş muhabbeti!”

Şermin ise oralı değil! Bir kahkaha patlatıyor yine:

“Meğer sileceğin biri kopmuş yolda. Emine şemsiye tutarmış üstüne, Sezai de sileceği yerine takmaya çalışmış... Tek silecek gelmişler bize kadar. Ama ne geliş!”

Şermin’in söyledikleri doğru, kendisi de hatırlıyor bunları. Sözü ettiği araba, karı koca “Murat’ımız” diye sevdikleri ilk göz ağırlarıydı. “Hakkını teslim ederim ne zaman hatırlasam.” diyorum, vefa duygusuyla bağlandığım arabam için onlara: “Eskiydi, altı delikti ama olsun! Az kahrımızı çekmedi bizim. Şoförlüğümü de onunla pişirdim çevreyi gezerken. Unutur muyum hiç?”

Şermin, bir eski dosttan söz eder gibi bir eski otomobilden bahsetmemi tuhaf buluyor olmalı. Alaycı ve acıyarak bakan bir gülümseme var gözlerinde. Zaten şaşırmam. Farklı bir tavır da beklemem ondan. Ama ortam gerildi, buz gibi oldu salonun havası. Gözüm Emine’de... “Bir tatsızlık olmasa bari.” diye de dua ediyorum. Çünkü benim bildiğim Emine altında kalmaz bu aşağılanmanın, mutlaka sokar sivri diliyle. Susuldu. Çocuklar ise kendi dünyasında... Cıvıldaşıp duruyorlar. Şermin, ileri gittiğinin farkında olmalı, toparlamaya çalışıyor kırıp döktüklerini:

“Ya Sezai, değerli hocam, kurtul şu eskilerden be! Sana şöyle bir dört çarpı dört alalım, yüksek model... Vallahi de yakışır. Havan olur, fena mı?”

Dedim ya ben uyar oğluyumdur. Geçıştirmek istiyorum fırtınayı:

“Olur inşallah! Bir gün o da olur.”

Emine umduğumdan çok sabretti. Ama kötü olan da bu zaten. Asıl susup susup patlamasından korkarım ben onun. Nitekim:

“Memlekette hırsızlardan bize fırsat kalmıyor ki Şerminciğim!” deyiverdi.

O “Şerminciğim” esnedi, uzadı, âdeta kırbaç oldu dilinde; gitti, teyze kızının yüzünde şakladı. Baktım, hava zehirlendi; o ortamda daha fazla bulunmak hayır getirmeyecek kimseye... Bir zengin kalkışı kalktım yerimden:

“Ehh, artık bize müsaade!”

Bu sefer, ne “Aaa, vallahi bırakmayız Sezai abi!” diyen var ne de “Tatlı yiyeceğiz hem.” diyen. Hanım da ikiletmedi benim kalkış kararımı. O da dikildi ayağa benimle birlikte.

Herkesle tokalaşıldı, iyi bayramlar dilendi tekrar. Ama vücudun soğukluğu ellerde hissediliyor, herkesin sesinden görünmez buz parçacıkları dökülüyor yerlere.

İşte o zaman hatırlandı, dibi delik arabamız tekrar... İşte o zaman asansörle aşağı inerken söylendi o sözler karıma:

“Yahu, niye öyle söyledin kadına? Ayıp değil mi?”

“İyi yapmışım. Dilime sağlık! Ya ne deseydim o görgüsüze?”

***

Münir Nurettin bestesi o meşhur şarkı takılıyor ıslığıma, dönüş yolunda:

“Otomobil uçar gider,

Ömrüm gibi geçer gider...”

Ve o gün kararımı veriyorum. Sınırlarımı zorlasa da sıfır bir araba çekeceğim altıma. Yarından tezi yok yenileyeceğim arabamı.